

GOIGS a llaor de SANT ANTONI de PÀDUA

Venerat a la seva Ermita
D'ULLDEMOLINS
Arquebisbat de Tarragona

Puix dels vostres sants favors,
dóna Déu clar testimoni:
Gloriós i humil Antoni,
pregueu per als pecadors!

Vostra paraula divina
forçà els peixos de la mar
perquè ixquessin a escoltar
vostra admirable doctrina,
la qual és tan peregrina
que desterra tots errors...

Vós sou en la tempestat
un empar miraculós.
De l'incendi rigorós
sou aigua de caritat,
i port de seguretat
del mal i dels seus rigors...

Als presos dau llibertat
si el vostre favor demanen,
als pecadors, si us reclamen

deslliureu de son pecat.
Perquè sou molt estimat
obteniu coses majors...

L'Església de vós aprova,
repetint vostres llaors,
que tot lo perdut es troba
mitjançant vostres favors.
No us cansen de demanar
puix amb Déu sou poderós...

Vostra ermita arrecerada
sota els cingles de Montsant
s'esbatana al vianant
que deleja nova albada,
deu a tots una alenada
de la pau que teniu vós...

Ermitans de santa vida
honoraren aquest lloc
on amb inefable joc

l'ocell canta i l'aigua crida.
Gentil terra, beneïda
pel seu viure virtuós...

Matinet de sant Antoni
que acoblares tantes veus!
Com si el cant del *Vere Deus*
pels serralls encar ressoni!
Oliver Gros, testimoni
de la fe d'aquells majors...

Us preguem que l'esperança
brolli ferma cor endins,
i esguardeu Ulldemolins
que us invoca amb confiança,
deu-li goig, deu-li bonança
i un futur esponerós...

Puix ens feu tants de favors,
canti el poble en testimoni:
Gloriós i humil Antoni,
pregueu per als pecadors!

℣. *Pregueu per nosaltres, sant Antoni.*

℟. *Perquè siguem dignes de les promeses de Crist.*

PREGUEM

Déu omnipotent i etern, que donàreu al vostre poble sant Antoni de Pàdua com a predicador insigne i intercessor en les contingències humanes; feu que amb el seu ajut, i seguint els seus ensenyaments de vida cristiana, experimentem el vostre suport en totes les adversitats. Per Crist senyor nostre.

℟. *Amén.*

Text popular arranjat i noves estrofes dictades per Joan Roig i Montserrat.

Melodia popular transcrita per Enric Prats i Martí.

RE/COBLA TORNADA

Puix dels vostres sants favors, dona Déu clar testimoni: Gloriós i humil Antoni, pregueu per als pecadors. Vos-tra paraula di-vina forçà els neixos de la mar per-què ix-quessin a es-col-tar, vostra ad-mirable doc-trina, la qual és tan pere-gina que des-terra tots errors... Glori-

SANT ANTONI D'ULLDEMOLINS

L'ermita de sant Antoni, situada sota la Punta de la Galera, és un dels paratges més bells de l'Obaga del Montsant. És una bella miranda per esguardar les Crestes d'En Blai, el Coll del Prat, Ulldemolins i bona part de la seva vall. I, encara, per tal de fer més interessant l'indret, un doll d'aigua com el braç, amb virtuts curatives —hom deia ja en segles passats— raja nit i dia de la seva font.

Escorten l'ermitatge, com en una vetlla de segles, dues rengleres de vells xiprers. Ben poques coses podem precisar sobre els orígens i fundació d'aquesta ermita. Sembla que en anys immediats a la reconquesta cristiana, s. XII, era lloc de vida eremítica i fins i tot consta d'haver-hi hagut una comunitat d'ermitants. A poca distància de l'ermita també hi ha llocs que, amb prou certesa pot afirmar-se soplujaren gent dedicada a la vida religiosa.

La titular d'aquesta ermita fou, fins ben entrat el s. XVI, santa Bàrbara, que per aquell temps començà d'ésser **suplantada** per sant Antoni de Pàdua. De totes maneres, com una recordança de justícia, sempre han presidit l'ermita les imatges d'ambdós sants. La devoció a sant Antoni sembla que fou introduïda per fra Jeroni de l'Albi, un dels ermitans més cèlebres d'aquell segle, home pietós i caritatiu, molt estimat del poble; del castell d'Arbeca, on prestava els seus serveis, havia passat a retirar-se a la nostra ermita, que només abandonaria, empès per la malaltia l'any 1558; pocs dies després els jurats de la vila donen permís a fra Llorenç Julià per ocupar el seu lloc, des d'on emprendre la fundació de santa Magdalena.

L'esglesiola és de tipus rústic i primitiu. La seva mateixa senzillesa i pobresa li donen un especial encís, parteix l'edifici un arc gòtic de pedra ben conservat, que potser senyala els límits de la primitiva ermita, i a mà dreta hi ha una petita capella que de temps immemorial és dedicada a sant Antoni abat.

L'any 1979 l'ermita i els seus voltants foren objecte d'una acurada restauració. La diada de sant Antoni, 13 de juny és, avui encara, la festa i la romeria més populars d'Ulldemolins. El ritual és el mateix de fa 200, 300, o més anys: De bon matí surt la processó de la parròquia cantant l'antic himne de Rogatives **Vere Deus**, intercalant els cantors entre estrofa i estrofa les lletanies dels sants venerats a les ermites del Montsant. Passats els dos **olivers grossos**, al Collet es planta la creu i es canta la Salve. Allí es desfà la processó, que es reparà a la punta dels xiprers a l'hora de començar la missa, acabada la qual, mentre es canten els goigs i es venera la relíquia l'ermità reparteix un ramet d'herbes aromàtiques. Després ja transcorre el dia preparant el dinar, l'àpat de germanor, els jocs dels infants i l'alegria de tothom.

Els goigs que es canten són de factura ingènua i de la devoció general de bona part de Catalunya, però fa tants d'anys que es canten que dol d'arraconar-los, per això he optat per conservar les quatre estrofes que m'han semblat millors i compondre'n quatre de noves. Voldria que s'enriquessin mútuament com el vi ranci i el novell.

Joan Roig i Montserrat
rector d'Ulldemolins

VERE DEUS

O vere Deus, Trinus et unus,
exaudi preces populi huius.
Ut det nobis salutem et pacem
et gratiam de coelis
Non sumus digni a Deo exaudiri,
nostris demeritis meremur puniri,
Ut det nobis salutem et pacem
et gratiam de coelis.

O Déu veritable, un i trinenc,
escolteu les pregàries d'aquest poble.
Doneu-nos la salut i la pau
i la gràcia del cel.
No som dignes que Déu ens escolti
pels nostres pecats mereixem el càstig
Doneu-nos la salut i la pau
i la gràcia del cel